

Lo Somatenç

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII.

Reus. Divendres 10 de Desembre de 1897

Núm. 3.439

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 30 pessetes.
Provincies, trimestre. 350 pessetes.
Extranjero y Ultramar. 350 pessetes.
Anuells, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la província
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

CEPS AMERICANS

HORT DE PAU ABELLÓ tocant á la carretera de
Tarragona

Arrelats molt superiors. -- Preus ventajosos. -- Autenticitat garantida.

Per tractar en lo mateix hort ó carrer primer del Roser n.º 4.

MALALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Tarragona D. J. MIRÓ accedit gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarda. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dies en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarda.

Tos Desapareix ràpidament usant lo XEROP SERRA

No conté opinió morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA.

Vinyas Americanas

D E
Marcial Ombriás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions. — Preus reduïts y autenticitat garantizada. — Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

Campanya Autonomista

Lo Real decret concedint á las Illes de Cuba y Puerto Rico l'autonomia, ha despertat una vigorosa campanya en favor d'aqueix régimen de govern en casi totes las regions espanyolas, en particular en aquellas que un dia constituiran nacionalitat propia ó gosaren d'uns furs ó privilegis, ab los quals s'administravan honradament y vivian pròsperas deslligadas del centralisme que avuy ens empobreix y deshostra.

La doctrina regionalista podria considerarse com una cosa absurdia, anacrònica y anti-patriòtica als ulls de la vulgaretat espanyola, quan lo govern del Estat espanyol feya del sistema centralizador sa única bandera, y preferia derramar la última gota de sanch y gastar la darrera pesseta avants que cedir un sol pes en sa actitud, que considerava la única digne. Mes que aqueix mateix govern acaba de regoneixer la excelència de nostres doctrinas y declara que per res atenta á la honra ni á la integritat nacional, sino que per lo contrari en aquells régimens se deu buscar la honra y la prosperitat perdudes, no té d'estrenyar é ningú que totas las regions que aspiren á ser honradas

y pròsperas, enarbolin de nou y ab més vigor que mai la bandera del regionalisme.

Heus aquí l'enèrgich y ben sentat article que publica nostre apreciat colega la *Revista Gallega* de La Corunya, demanant la autonomia per aquella regió, avuy agonitzant dessota 'ls peus del centralisme:

Autonomia pera Galicia!

En la noble y preclara nació espanyola acaba de realisar-se un acte al través del qual ovirém proxim lo triomf dels ideals que de temps enrera venim sostinent, porque es tal la fé que tenim en los principis que defensém, que no hi ha sacrifici que no arrostrém pera obtindre lo que ab tant afany persegum.

Are ja no caben enganys ni disculpas; tots aquells que per ignorancia ó per rubins móvils politichs deyan dels regionalistes que sas aspiracions de descentralizació eran un peril per la patria, tatzantnos d'atentar á la integratit nacional, no poden ja fer ostentació de sa mala fé ó de sa ignorancia puig no tindrán á qui dirigirse.

Le Mes que tot quant se porta dit en lo periódich, en lo folleto, en lo libre y en la tribuna, que molts afecctavan desconeixer, vé de efectuarlo qui no pot ser sospitos per 'ls que 'ns combaten. Lo Gobern Central acaba de dirlo: «los llaços que més lijan á un Estat son los que s'xifran en una autonomia amplia que permeten lo desenrotllament de las diverses regions que 'l constitueixen, lo fan més rich y poderós, estrenyent y aferrant més y més lo nexe de la soberania.»

Això, en sintesis, diu lo Gobern Central, y Tafegeix: «Perque quan se tracta de confiar la direcció de los negocis á pobles que han arribat á sa edat viril, se deu parlar del d'autonomia, ó es precis donarla completa, ab la convicció de que se 'ls coloquen en lo

camí del bé, sense limitació ni travas filas de la desconfiança o del rezel.» Y més endavant s'afegeix en lo document de la Constitució autonómica colonial pera Cuba y Puerto Rico, que analisém: «L'aspecte insular se desenrotlla á sa vegada de manera tan completa y acabada com la poguessin imaginar los més exigents, sen la autonomia central, provincial y municipal.»

Això s manifesta referintse á una colònia aixecada en armas contra la metrópoli!

No caben, donchs, ara disculpas; no hi haurá un sol espanyol que no hagi llegit ó sentit llegir la Exposició al Decret concedint la autonomia á nostres Antilles, que 's rezeli fer extensiva á totas las regions de la nació, y, francament, no se 'ns alcança que no sia bò pera la Península lo que s'reputa com excellent pera las Antilles, quan ab molta més rahó, atenent á nostra historia y configuració, tenim molt més dret los gallegos a això, que nostres germans d'América.

Ahi pero es que Galicia no ha recoregut a aquella apelació de la forsa de que 'ns parla una de las exposicions.

Galicia, sempre patriòtica y jamay traydora; Galicia, que en 1589 lliurá á la Península Ibérica de la funesta y dominadora invasió dels fills de la rasa anglc-sajona que donaren origen als que avuy allá, en lo Nort-América, alentan la fraticida insurrecció sent nostres més encarnissats enemichs; Galicia, sumisa y abnegada, que en holocaust á la patria comù despoblal las seves ciutats y 'ls seus camps de fonsuts ciutadans robant brassos á la agricultura y á la industrie; Galicia, que se sent llanguideixer y veu que cada dia la cerca y estreny més y més lo ferreo cercle de la miseria, sens que per això deixi de tributar son peculi, ab exés, pera sostindre las cargas del Estat; Galicia, repetim, no apelá jamay á exigencias ni violencias pera obtindre un dret que mereix millor que 'ls cubans y porta-riquenyas, puig encare no exigeix, prega ab tota classe de suplicas y respectes.... encare que sense la esperança de conseguir lo logro de sus aspiracions, porque no 's volen regoneixer aquells drets, que de compéndrels, se vindrà en coneixement de que, conforme salvá á Espanya la soberania de que feren d'las regions en 1808 pera combatre la invasió napoleònica, en las terribles y críticas circumstancies perque atra vessém en lo present, sols en una amplia descentralizació hi ha'l remey.

Los regionalistas no hem demandat mai altra cosa; lo temps s'ha encarregat de ferous justicia, y la bondat de nostres doctrinas aceba d'obtindre una sanció oficial en «La Gaceta» ab las aludidas Exposicions que encabessan los Decrets d'autonomia à Cuba y Puerto Rico, y que tan ben acollits han sigut per alguns partits politichs.

No obstant, los partits centralizadors, que en lo triomf de nostres ideals, veuen la rubina mesquina política que s'exercint á Espanya, s'aprestan á combatre la autonomia pera la Península baix lo fútil pretexte de que sols los partidaris de D. Carles son los que la defensan; joch ignorant que 'l menos avisat descubreix.

Mil vegades ho hem repetit; lo regionalisme es un partit politich; pero la seva política, al revés de la que practican las diverses fraccions, no 's xifra en la elec-

vació de les persones, sino en l' engrandiment de la patria. Per això, perque volém veure à Espanya gran y poderosa fentla convertir à sa edat d' or y de poder, y no en vilida com avuy se troba, es per lo que, al igual que Catalunya, las Vascongadas, Aragó, etc., demanem lo que deu igualarnos á las colonias antillanas, puig no concedintho se donarà l' cas peregrí de que 'ls espanyols que vagin á residir á aquellas resultaran més favorescits que 'ls que resideixin en aquesta terra, y, apart d' això, no es just, ni racional, ni equitatiu que siguém de pitjor condició los blanxs que hem nescut lliures, y lliures vivim, y lliures volém morir, que aquells negres que encare avuy senten nostalgies del servilisme y que, abir pàrias, encare mòstran en sas carns las senyals que en elles han deixat los ferros de la esclavitut dels que se 'ls llibertà per humanitat.

No insistim més: molt encare 'ns queda que dir: concretemos per are á desitjar que la hispana nació torni á reconquerir sa grandesa passada que tan digna d' admiració la feu, y això pot conseguirse únicament equipant las regions peninsulars á las regions antillanas.

Pénsinthe bé nostras germanas las que conforman la Península espanyola; nosaltres, consecuents ab nos-tres principis, dirém avuy lo que demá y sempre estém dispositis á repetir:

AUTONOMIA PERA GALICIA!

ARTS Y LLETRAS

Ultimas Publicacions

FULLS HISTÓRIQUES DEL REAL MONESTIR DE SANTA MARÍA DE PEDRALBES, per Sor EULARIA ANZIZU, Monja del mateix Monestir.—Barcelona-Sarrià, Estampa de F. Xavier Altés, 1897.

Tots nostres lectors, que ab tanta ansia esperavan algun tems los versos inspirats y substancials de nostra simpàtica colaboradora Mercé Anzizu, recordaran encara aquella especie de cant del cisne que començava. Me llar es apagada, al sastre i al mig d' eston à susse la meva dolça llar... i que s' ha escrit en català, y recordaran també que el final d' aqueixa afortunada composició, ab que la poetisa dava l' adeu al mon, estampava aquesta paraula que ara podem calificar de temerària:

Jot trencaré ma lira q' siguerà, aforadament
si es schèdi lo jorn avans d' entrar; però
perque resulta que, per voluntat de Deu y profit de la
poesia mística catalana, aquella privilegiada lira hâ
quedat sencera—y tant sencera!—sóls que 'ls accents
místichs que ja hi apuntaván alashoras ara la monopoli-
zan y... per molts anys sia eixís. Ella, la monja-po-
etisa, ha ajudat y ajudarà moltá sostenir aqueixa bran-
ca de la literatura catalana, l' única literatura, que
nosaltres sapiguem, que ha obtingut las necessaries
benedicçions de Deu per veure renáixer aqueixas flors
espirituals que tant oviradoras son en mitx d' aquest
sige descregut y faltat de fervor y esperança. Los accents
patriòtichs que tanta energia havian donat als
cants de la Mercé Anzizu han fugit de la lira de Sor
Eularia, però ara nos acaba de demostrar que l' patrio-
tisme de son cor no es pas gens incompatible ab la
vida religiosa que tant exemplarment ha abraçat.

Le poetisa nos acaba de comparéixer com historiadora, historiant la propia casa abont ha anet à buscar refugi, l' insigne y gloriós monestir de Pedralbes que fundà una Reyna y poblaren donzelles de la més alta noblesa de Catalunya. Lo senyor Canonge Coll, que ha escrit un prólech ó devantat per l' obra de Sor Eularia, nos diu qu' ell li donà l' idea, concebuda en temps afliccions pel Monestir, aprofitant aquesta venturosa cir-
cunstància, de formar part de la comunitat una escriptora tant llesta, tant seria y tant enamorada de las glòries catalanes com la que s' anomena en lo sigele Mercé Anzizu. No solament prometian un bon resultat las qualitats de l' historiadora sinó també lo feix de documents que s' guardan en aquell famós Monestir de Clari-sses, los quals, per lo que 'ns deixa entendre Mossen Jaume Coll, y per l' inventari que fa dels més importants la mateixa Sor Eularia al final de sa obra, son en nombre molt considerable. Ab dos elements com aquets era qüestió d' esperarne un bon libre y realment un bon libre es lo que 'ns ha regalat la mística historiadora.

Probablement no l' ha estudiat ella en lloch aqueix sistema de fer història, qu' es lo que nosaltres preferim y 'l que en definitiva triomfarà per tot sobre 'ls altres

sistemes seguits fins ara. Las historias s' havian escrit fins ara, parlant en térmens generals, més que per ensenyar y provar la veritat dels fets, per lluirse l' autor. L' historia resultava ordinariament una obra excessivamente literaria, y resaltaven més las conjecturas, las referencias y las opinions del autor que 'ls verdaders fonaments històrichs. Avuy las cosas s' han cambiat una pila. Avuy l' historia vâ á buscarse à las verdaderas fonts; quan hi há documents, en los documents; serveixen de vegadas las pedras, es dir los monuments, alguns colps las monedes y altres signes gràfics d' una època. Y queda abandonada la conjectura que, per ben fundada que sembla y per ilustrat que sia qui la fassa, es sempre conjectura y, per consegüent, no es en rigor la veritat. Això s' explica que hajan pogut esser combatuts y destruïts en aquest temps, que es de gran investigació, molts llochs comuns històrichs, inventats per autors caprichosos, que ja ensenyavan de petits y que 'ns feyan l' efecte d' indestruïbles. Avuy lo liri-me va desapareixent en absolut de la obra històrica, la qual es tot sovint una serie de documents d' època sobriament enfilats per l' historiador. Fins creyem possible que s' hagi á horas d' ara exagerat ja lo procediment, perque no falta qui, seguit aqueix sistema, ha prescindit fins de la correcció d' istil, que debem admetre en los documents transcrits pero may en l' escriptor. La obra històrica no ha d' esser excessivamente literaria, com hem dit mes amunt, pero literaria, es la deguda sobrietat, ho ha d' esser. Lo suficientment literaria per que sia atractiva. L' historiador, à nostre entendre, lo que ha de fer primerament es buscar ab tot afany y conciencia la veritat en pergamins, papers y monuments, y ensenyarnos desprix aqueixa veritat ab las probas que millor l' evidencien y en la forma mes concreta y mes elegant possible, esmerant-se en posar de relleu las circumstancies y episodis que més bé demostren y patentisen lo fet que s' tracta d' historiar. S' ha de buscar lo necessari terme mitj entre lo adust y lo redundant.

Per nosaltres—y no es això adulació—los «Fulls històriques del Monestir de Pedralbes» son un bon exemple de nostra teoria. Mossen Coll diu en lo prólech: «Aquestas modestas «Fulls» son una monografia feta, diríam, à la tudesc; deixant cantar sols lo document any per any y dia per dia; escrita ab sobrietat d' istil y ab un garbo desentat que mes de quatre homenots lo pendrian; sense amplificacions inútils ni comentaris indisrets; citant dels documents lo mes notable y ab mot acert en transcriure lo mes caractèristich de cada escriptura». Ja veu lo lector per aquestas paraules si ha d' haver seguit nostre sistema Sor Eularia, y realment las «Fulls Històriques» son una verdadera monografia à la moderna, no posanthi ella de son tinter mes que lo absolutament necessari per lligar l' un pas històrich ab l' altre, fundada sempre en la veritat que s' desprend dels documents.

Vetaquí que això queda l' lector ben enterat de la historia de Pedralbes, veient naixer y creixer lo Monestir, veientlo decaure desprix y realseme mes tard, assistint á sas crisiùs y á sas grandesas exteriors, contemplantlo avuy en pomposa opulencia y esplendorós senyoriu y trobantlo demá necessitat casi bé sense l' precis aliment diari; enterantse de las obras d' art que brotavan allá dins y desprix de llur pèrdua ó llur ruina; veient al Monestir ple de tresors un dia y un altre dia casi orfe de lo mes necessari al culto; admirant una hora la pau exemplar del piadós casal y veienthi l' endemà lo trastorn y l' desordre, uns colps vinguts d' accidents exteriors altres colps de conflictes interns: tota la historia d' una obra consagrada à Deu y combatuda, com qualsevolga altra, per las tempes-tats del mon.

Com ja queda indicat, la fervorosa historiadora es sobria y generalment imparcial. Dihem generalment perque, no de tant en tant, sinó del un cap altre de l' obra s' hi nota una parcialitat, la parcialitat de la religiosa. Nosaltres nos ne guardarérem prou de ferli retrats com n' hi vé á fer l' erudit prologista. Aqueixa parcialitat consisteix en que Sor Eularia demostra que, al fer historia, s' ha proposat deixar ben assentat que 'ls famós Monestir de Pedralbes, fundat per la Reyna Elisenda, muller del senyor Rey Jaume II d' Aragó y habitat per monjas vingudas de las més altas familiars del reyalme, gosá si de fama y grandesa temporal y foren sas Abadesas senyoras de territoris y dispensadoras de gracies y de justicia terrenas, però, en cambi, la regla estreta de Santa Clara y la mateixa vida en comunitat no hi foren observadas fins á mitj sigele present. Totas las calamitats de Pedralbes, especialment las nascudes de crisis interiors, los fa venir Sor Eularia d' aquesta infidelitat á la regla adoptada, y per nosaltres es hermos y verdaderament exemplar aquest afany de l' erudita religiosa en deixar ben demostrat

que la millor gloria del Monestir es la del establecimiento de la vida en comú definitivament dictada en 1860 pel Bisbe Palau y Térmenes.

Per lo que acabam de dir ja 's fará cárrec lo lector del atractiu y «exemplaritat» de l' historia que ha escrit Sor Eularia Anzizu. No ha descuidat la descripció del grandios edifici, un dels mes notables monuments de nostre art ojival, la qual va ilustrada ab profusió de dibuixos que donan gràfica idea del tot y de les parts. Al final, a més del inventari de documents de que ja hem parlat, hi vâ un cumplert abaciologi, hon s' hi troben les noms més glòriosos de nostra historia nacional.

En ti, l' obreta històrica formada per Sor Eularia es tot un llibre, ben fet, atractiu y sumament interessant. Son llenguatge ja 'l coneix lo lector y, per consegüent no cal dir que honra tant à nostra literatura com à nostra historia. Nosaltres nos alegrém de tot cor de que, no solament no haja trencat sa lira, sino també de que pel camí del patriotisme heja vingut à darrer aqueix fruct, tant substancial y regalat, de las pocas estones vagaroses que li deixarà sa vida de monja franciscana. Deu Nostre Senyor li pague lo bé que ha fet ab sas «Fulls històriques».

A. B.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS del dia 9 de Desembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser-vació	BARÒMETRE aneroides	GRAU d' humi-tat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap.	ESTAT del cel	OBSER. par-ticular
9 m.	765	64	0.0	55	Partic	
3 t.	772	60			Ras	

HORAS d' obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Maxima	Minim.	Term. tipo		
9 m.	Sol. 27	10	13	0.	Cumul 63
3 t.	Sombra 17	16	0.	0.	

La vetllada literaria-musical que avans d' abir per la nit celebrà lo «Círculo Republicano Histórico» se vegé sumament concorreguda.

Tot l' extens y escullit programa sigué desempenyat perfectament per quants artistas y aficionats hi prengueren part. Ademés, nostre amic y colaborador en Joseph Carbonell, que acaba d' arribar de Cuba, llegí dues hermosas poesias fetas expressament per aquell acte, que alcancaren molts y entusiastas aplausos.

Retallé de «Lo Teatre Català»:

«¿Qué passa en lo teatre de Reus? ¿Com es que, segons m' escriuen, hi ha qui vol mourer xibarri? ¿Per qué no s' ha de regonéixer per tots lo mérit de la Sra. Pérez de Isaura, Martí de Morsgas, Pérez Cabrero y demés cantants que valen molt y molt?

«Pensem acàs que 'l ser abonat dona dret á exigències ridículas y petulants?»

«Si no 'ls agradan poden refreure's; però may serà decorós perjudicar la fama d' artistas bons y ferlos pagar culpas agenes.»

Y prou.

Devérem fer constar à nostre colega que en aquest assumpt no està prou ben informat, puig ningú tracta d' escatimar cap mérit á dits apreciables artistes. Mol't al contrari, lo públich de nostre teatre, ha demostrat als artistas que hi treballan, sempre que se li ha presentat ocasió, lo molt que atxira y aplaudeix sas dots artísticas. Lo xibarri de que parla, té per causa altres motius en que per res hi entrin las qualitats particulars de tots y de cada un dels artistas, motius que s' ha debatut ja per tota la premsa d' aquesta ciutat.

Es això y res més lo que hi ha, y si altre cosa escriuen à nostre colega; l' informan malament.

Sabém que avansan rapidament las obras d' instalació de la societat «La Palma» en son nou y espayós local de la piazza de la Constitució.

Esperém que un cop instalada, la Junta activarà 'ls treballs per la celebració del «Certamen Literari» que desde tant temps te anunciat, puig son molts los que pensan que 's tal projecte ha fracassat, à pesar dels molts premis que te ja reunits dita societat.

Diu un telégrama de Madrid que 'l Gobern ignora si es cert lo rumor circulat referent à haverse scòimes incondicionalment als rebels un destacament que opera à Cuba.

Afegeix que 'l general Blanco res ha comunicat encare sobre dit particular.

En dit telegrama se traslluheix la veritat del fet, com se pot veure llegint l'últim apartat.

Mal èxit haurà conseguit la concessió de l'autonomia à Cuba, aplicada com à remey desesperat, y no com à preventiu que hauria hagut de ser.

En la sessió del Consell General de la Unió Catalana que tingué lloc lo dia 5 del actuel, á la qual assistiren representants de gran número de societats de tot Catalunya, foren elegits pera formar la Junta Permanent de la Unió los senyors següents:

President: D. Antoni Gallissà, arquitecte de Barcelona; vice-president: D. Jaume Carner y Romeu, advocat, del Vendrell; Tresorer: D. Enrich Prat de la Riba, advocat, de Castelltersol; Vocal: D. Jaume Arús, notari, de Vilassar de Mar; D. Joan Millet y Pagés, comerciant, de Masnou; D. Antoni Utrillo, artista, de Meniques; Secretari: D. Jaume Maspons Camarasa, advocat, de Granollers.

Nostre colega *Lo Teatre Català* de Barcelona, en son constant afany de desvirtuar las enèrgicas manifestacions del regionalisme, copia del *Diario de Barcelona* lo fallo del Jurat del Certamen de Nissa, que'l diari copia de «Le Petit Niçois», en lo que consta que l'«Orfeó Català» no guanyá cap primer premi en aquell certamen. Mes com dit fallo estava equivocat, com rectificà després lo diari de Nissa, com tothom sab, y com demostrà l'«Orfeó» ab lo primer premi que portà d'aquell Certamen, no es gayre lluhit lo paper que l'*Teatre Català* desempenya en aquest assumptu.

Ab articles com lo seu, estimat colega, mes que treballar pera Catalunya se treballa en contra d'ella, y desdú d'una publicació que s'escriu en son idioma y ostenta un títul tant honrós.

En lo Circol Conservador de Madrid se reuní avans d'ahir la comissió que te à son càrrec la missió d'acordar lo medi y la forma d'honorar y perpetuar la memoria del senyor Cánovas del Castillo.

Lo silló que en las reunions del Circol ocupava l'eminent estadista se trobava buyt y cubert ab un crespo negre.

Presidí lo senyor Cos Gayón, pronunciant un breu discurs donant à coneixer los diferents projectes que te en estudi la comissió.

Un d'ells es la creació d'un Institut que porterà lo nom del insigne polítich.

Altre projecte consistent en la erecció d'una estàtua.

Per unanimitat s'acordá aprobar aquest últim projecte.

Recordant lo succehit ab lo monument al general O'Donnell, s'acordà que la estàtua sia costejada per suscripció pública nacional á fi de que totes las classes socials paguin contribuir á tan patriòtica empresa.

Bon pensaments; totes las classes poden contribuirhi, fins las dues centas famílies que tenen los seus fills à Cuba enterrats ó destinats a tornar esguerrats ó ab la salut perduda.

¡Pochs homes s'hauran guanyat tant un monument!

Lo recaudat ahir per concepció de Consums en la Administració d'aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1263'01.

SECCIO OFICIAL

BANDO

L'Alcalde president del Ajuntament y de la Junta del Cens de la població

Faig sapiguer: Que pels agents auxiliars d'aquesta Junta municipal, se vè á procedir á entregar casa per casa y vivenda per vivenda, á tots los veïns d'aquest terme la cédula declaratoria ó d'inscripció, abont cada cap de família ha d'inscriures ab unió de tots los individuos que viuhcn en sa companyia ó pernoctin ab ell la nit del dia 31 de Desembre, ab lo fi de formar lo Cens de la població, d'aquest terme municipal, que per Real Decret de 9 de Novembre s'ha disposit se porti á cap pera cumplir la llei de 18 de Jany de 1897.

La Junta municipal se crea en lo deber de fer present á aquest cult veïnat l'extraordinaria importància de las operacions cuales preliminars han comensat. Los cens de població se consideran per las més adelantadas com lo principal document de tota bona administració, pera la millora dels serveys públichs y lo foment de sa riquesa y benestar.

Obligació ineludible que la llei nos imposa y que la Junta està precisa d'exigir, te tots los veïns caps de familia d'aquest terme de rebre cédulas, escriurels si saben ferho bé, ab los noms de totes las personas que habitin en sa companyia y firmar lo menos, autorisant l'inscripció que fassin los Ajuntaments si estan impossibilitats d'escriurels ells: y si no saben escriure, omplirán ditas cédulas los Agents, sens cap retracció pera que's interessats estan obligats á declarar ab entera veritat las notícies que's deuen consignar en dites folles.

La Junta de ma presidència abriga l'esperança de que cap de sos veïns deixarà d'omplir voluntariament aquest deber ja que's tracta d'una obra nacional que no té mes objecte que millorar los serveys públichs, y que no's veurà obligat á castigar ni una sola omissió, ni una alteració maliciosa, sisís perque á ningú se li va á causar molestia ni perjudici, com perque pot prometre aquesta corporació, felisos resultats de la cordura y patriotisme del veïnat.

Pera facilitar l'operació censal y poguerla realisar ab acert y exactitud, en la Secretaria del Ajuntament se posarà de manifest á cuants los interessi, l'Instrucció aprobada per lo Gobern de S. M. pera portar á efecte en la Península e Islas adyacentes lo Cens general d'habitants y ademès tots los dependents de ma autoritat, de conformitat ab lo prescrit en dita instrucció resloverán los dutes que's ofereixen als veïns para omplir degudament las Cédulas ó las diligencias en los cassos que's interessats no sapigan escriurer.

Cases Consistorials de Reus á 9 de Desembre de 1897.—L'Alcalde President, Joseph M. Borrás.—Lo Secretari, Joseph de Montagut.

Registre civil

dels dies 7 y 8 de Desembre de 1897

Naixements

Cassimir Barrufet Llevat, de Joseph y Dolors.—Joseph Vilalta Patau, de Miquel y Maria.—Rosa Amat Torrell, de Joseph y Serafina.—Joan Cerveró Ruiz, de Francisco y Angela.—Joseph Ferré Cunillera, de Joaquim y Josepha.

Matrimonios

Gabriel Riba Olivella, ab María Gabarró Duch.—Marcos Llauradó Ferraté, ab Rosa Juncosa Gil.

Defuncions

Miquel Valls Argilaga, 52 anys, Palo Santo, 10.—Francisca Cort Audreu, 50 anys, Camí de Salou, 7.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Santa Julia.

Sant de demà.—Sant Dàmaso.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64'60	Filipinas
Exterior	80'75	Aduanas
Amortisable	77'87	Cubas 1886
Fransas	20	Cubas 1890
Norts	232'0	Obs. 6 0 0 Fransa
Exterior París	61'25	Obs. 3 0 0 >
París	32'80	Londres

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los païssos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauradó Prats, don Jean Vallés Valduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 días fetxa. 33'10 diner.

> á 8 > vista. 33'40 >

París á 8 > > 32'15 >

Marsella á 8 > > >

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	850	operacions
Industrial Harinera	.	.	0
Banca de Reus	515	520	
Manufactura de Algodon.	70	100	0
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.		150	
Societat Hidrofòrica	70	450	

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	55'57	Francesas	19'5
Exterior	80'67	Cubas vellas	98'81
Colonial	94'45	Cubas novas	78'43
Norts	25'40	Aduanas	98'12
Obligacions Alm. nsra.	63'95	Obligs. 3 ol. Francesas	63'30
		Filipinas	94'95
		PARIS	
Exterior	61'25	Norts	
		GIROS	
Paris	32'80	Londres	33'50

ANUNCIS PARTICULARS

Talonaris

pera la Rifa de Nadal

Se venen en la Impremta d'aquest Diari.

ACADEMIA DE COMERS

dirigida per

Don S. Carreras Herrero

PLASSA DE LA SANCH, 4, ENTRESSL

Lo método de la teoria y la práctica constantment combinadas y aseveradas, perque's regeix la «Academie de Comers», permet á ses alumnos possuir á fondo:

Reforma de lletra en 2 mesos.

Càlculs mercantils en 6 mesos.

Teneduria de llibres en 4 mesos.

Llengua francesa en 8 mesos.

Llengua anglesa en 12 mesos.

Cada classe funciona independent de les demés.

Se donan així mateix Conferències de Llatí, Matemàtiques y altres assignacions així de segona ensenyansa, com del

PERITATJE MERCANTIL

Plaça de la Sanch, 4, entressl.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Companya d'òpera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PÉREZ CABRERO

Funció per avuy.—10.º del segon abono.—Segona sortida del famós y únic en sa classe Mr. Enrico Onofroff.—Primer: se posarà en escena lo segon acte de la sarsuela «La Guerra Santa».—Segon: lo célebre fascinador y experimentador científich ONOFROFF, l'inventor de la Fascinació experimental y de la transmissió del pensament, hipnotisme, fascinació y magnetisme.—Tercer: se posarà en escena lo tercer acte de «La Guerra Santa».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

TELEGRAMAS

Comunican de la Habana que en lo Departament Central de la Isla ha ocorregut una important acció. Las columnas combinades de la divisió de Sancti Spíritus trobaren á Esperanza al enemic.

Tingué lloc un combat essent derrotats completamente los insurectos, quins deixaren 25 morts en lo llach de la acció.

Nostras tropas s'apoderaren del campament dels contraris, trebant en ell molts pertreixos de guerra.

Tingueren dos soldats morts, des oficials y 13 individuos de tropa ferits.

—A la sortida del Consell los ministres s'han mostrat molt reservats, negantse á donar notícias als periodistas.

Com obéhant á un acord han dit que no tenian res que dir y que totes las notícies que's reben tant de Cuba com de Filipinas y dels Estats Units son molt satisfactorias.

Un despaig de Londres diu que'l «Morning Post» publica un cablegrama de la Habana en lo que's diu que las tropas espanyoles batiren en la jurisdicció de Sancti Spíritus á Máximo Gómez.

Diu, ademés, que l'«generalísimo» fou completamente derrotat.

Nostre Gobern no te noticia oficial d'això.

Imp. de C. Ferrando.—Plaça de la Constitució.

